

Dues formes de *Carabus rugosus* F.

per

J. M.^a MAS DE XAXARS

C. rugosus var. **Brannani** Schauf.

A aquesta varietat del *Carabus rugosus* F. crec que deu referir-se una forma molt interessant, veïna del *celtibericus* Germ. que tinc a la meua col·lecció, procedent de Cala (P. de Huelva) i que dec al l'amic i distingit consoci Dr. C. BOLIVAR.

E. REITTER (1) considera *Brannani* com sinònim de *celtibericus*, i G.V. de LAPOUGE no'n parla en els seus «Tabl. de dét. des form. du genre *Carabus*» publicades en L'Échange. Per aquest motiu em sembla convenient transcriure literalment la descripció que del *Brannani* fa SCHAUFUSS (2) i donar alguns detalls dels dos exemplars meus de Cala, puix em sembla una bona varietat.

Diu SCHAUFUSS: «Der *Car. Brannani* m. gleicht dem *Car. celtibericus* Grm., ist jedoch breiter, viel convexer, die Oberseite ist kupferpurpurfarben, die Längsrippen und Körnerreihen sind fast so bedeutend entwickelt als bei *C. Ullrichi* Grm. Die Länge beträgt 30 mm., die Breite 12 mm. Sonst finde ich keine Unterschiede, die angegebenen genügen jedoch, um das Thier sofort zu erkennen.» Trobat per BRANNAN a Portalegre (Portugal) a fi del Juny de 1877.

Els meus exemplars de Cala comparats amb la sèrie de *celtibericus* de S. Martinho d'Anta que posseeixo, són més grossos, més robustos, proporcionalment més amples i més convexes; primàries, secundàries i granets terciaris més forts i més destacats, aquests granets més aliniats i més acostats l'un a l'altre. El protorax és molt més gros, més pla, més ample. El color, bronze fosc sense vestigi de verd. El ♂ té 28 × 11 mm. i la ♀ 30 × 12 mm.

C. rugosus **Barnolai** nov. var.

Es una altra forma interessant de *C. rugosus*, és la que es troba a Catalunya, és la forma més septentrional-oriental d'aquesta espècie i en la península Ibèrica el terme oposat per la seva fàcies al *Brannani*.

(1) Tabl. analit. pour la dét. des Col. d'Europe, I. Tribu Carabini.

(2) Nunquam otiosus. Dresden, 1870, T. I. pág. 194.

Es afi a les var. *baeticus* Deyr. i *levantinus* Lauff. i comparat amb les sèries de *baeticus* d'Algeciras i Màlaga i *levantinus* de València de la meua col·lecció, observo que es més pla, més allargat, més paral·lel. Els èlitres amb escultura més superficial, i els fusos primaris tenen tendència a allargar-se i unir-se per a formar una sola costella. En un dels exemplars que poseixo, la primera primària forma una línia ininterrompuda fins a la meitat de l'èlitre.

Pel color, mides i demés, com el *levantinus*.

Proposo donar-li el nom de *Barnolai* en obsequi al meu primer professor d'Història Natural, qui m'encarrilà en l'Entomologia.

Dues ♀♀ a la meua col·lecció, la una de St. Boy del Llobregat i l'altra de Vallvidrera (Barcelona).